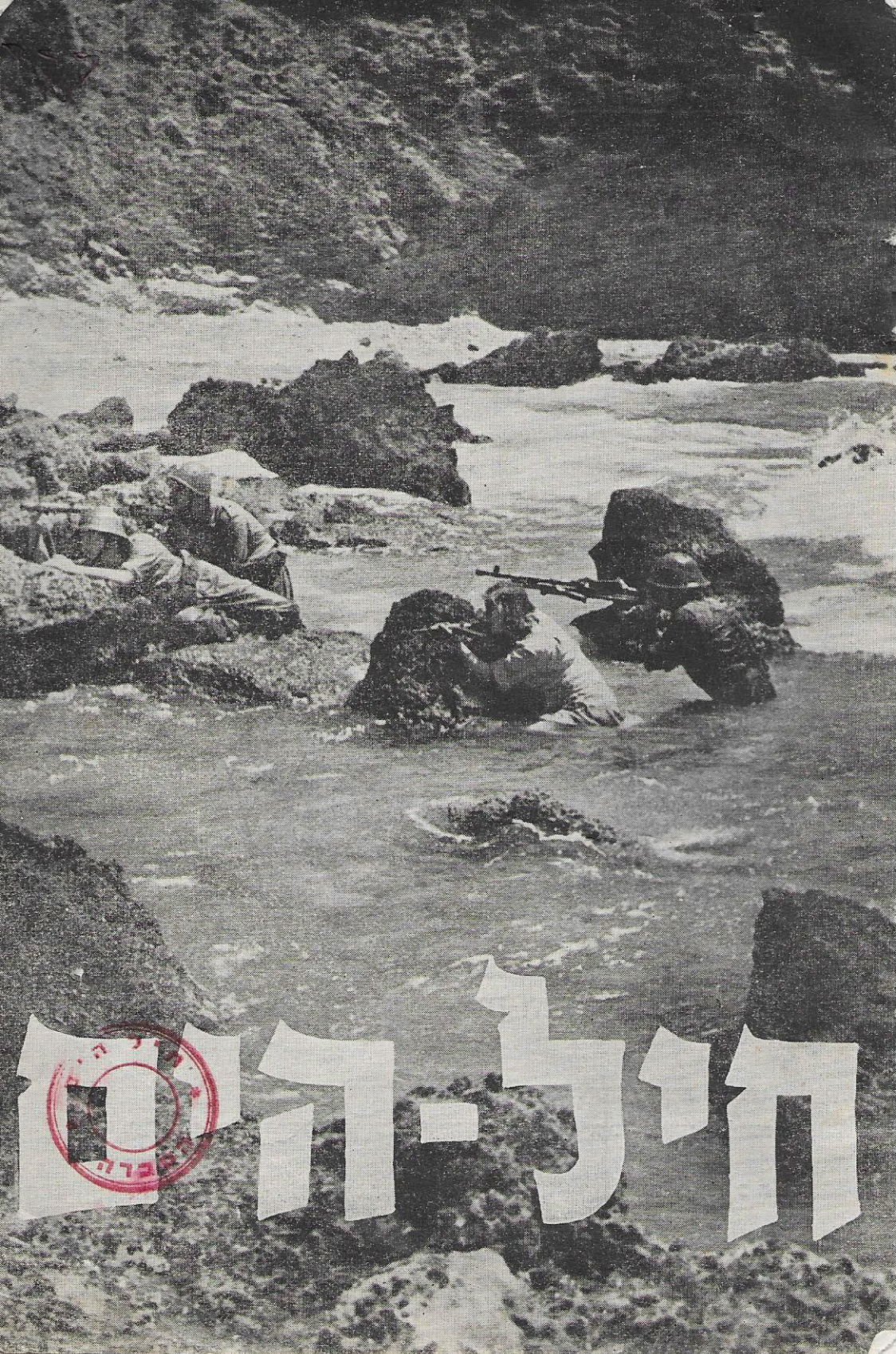
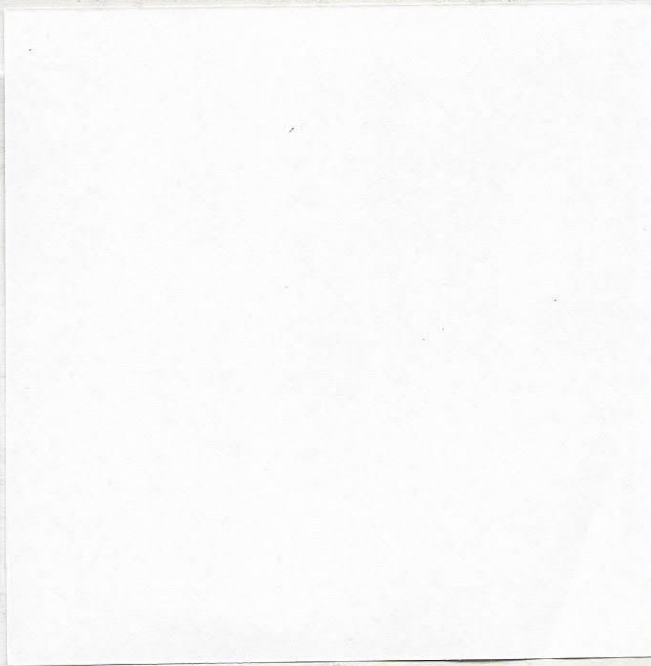

חיל-הים

מטה חיל הים • תרבות והסברה

עם הופעת הגליון הראשון

זוהי במה לחייל ושל החייל.

לצערנו רק מעטים מבין אנשי האניות והבסיסים משתתפים בחוברת שלפנינו.
אנו תקווה שהגליון הראשון יתן את הדחיפה להשתתפות צרה של ימאינו בגליונות
הבאים.

ה מ ע ר כ ת

היכל הים

יולי 1948

תמוז תש"ח

דבר ראש שדותי חיל הים אל אנשי הצי

הדור הזה שלנו, הנושא על שכמו את גבורת המעשה של גאולת ישראל טרם הכיר בגודל הנס שהוא עושה. כי אין בעל הנס מכיר בניסו. דורות רבים שלעתיד לבוא עוד ישירו לדור זה שירי תהלה וכבוד על גודל המעשה ועל גדולת בני הדור שהגדילו לעשות, אשר לחמו וקיימו בכל מאורם את תפילת ישראל מדור לדור, לגאולה ולפדות.

היחיד, כל יחיד בתוכנו, הוא נושא המשימה הזאת. כל אחד על משמרתו בכל מקום שהגורל צוה עליו לעמוד — חלק לו במשימה הזאת. ניצוצות גבורה של יחידים אלה, נתלקטו והיו ללהבה אדירה. אחרת לא היתה קמה גבורת ישראל בדור זה, ולא היתה כאה חרות לישראל.

ובפנינה זוהרת ככתר הגבורה של הדור — גבורת היהודי על הים. על כך נטושה המלחמה למען חופש נתיבות ישראל בים. בפנינה זוהרת — גבורת יחידים אלה שנשאו על שכמם את ההעפלה בכל זמרה וזוהרה. מהם עלינו לשאוב עוז רוח ובטחון ואמונה. מעוז רוח זה יצמח צי ישראל הלוחם, הגאה, הנאמן לעידו, הנושא עליו את משימת הדור — להעביר את ישראל בים אל חוף המולדת.

בתוך מערבולת מעשי הגבורה בכל החזיתות, הנה החילונו את מעשה הקמת צי ישראל, בדרך ששום צי לא הוקם בו, על מסד ששום עם לא ידע כמותו ובמסירות עד אין גבול, במסירותם של בני הדור בכל אשר פנו.

בימים של שמחה עוד נזכור ימים מתוחים אלה בגאון, עוד נזכור בגאון את ימי הסבל של הראשונים באניות. סמל גבורתו של איש ההעפלה היהודי יזהר בזהרו המיוחד ויהיה לנס לכל יורד ים יהודי.

אכן יודעים אנחנו כי לא יעברו ימים רבים וצי מלחמה מפואר, רב כח ועצמה, ישוטט בגאון ויספר לעולם, מה כחו של איש הים היהודי לעשות. הבו נא יחדו ונעשה את המלאכה.

הים העברי

ההיסטוריה שלנו עד עכשיו נכתבה בידי אנשי הגולה ובראית אנשי הגולה, ועדיין לא עמדו כראוי על הים כגורם בתולדות העם העברי במולדתו, וכמעט שנתעלמה מאתנו ההוראה הקדומה והראשונה שניתנה לאדם מיד עם בריאתו — „וירדו בדגת הים“ (בראשית א', כ"ו). השירה העברית העתיקה ביותר שנשתתרה בדינו היא שירת־הים (שמות א', א'—כ"א), ואחד משבטי ישראל נתברך שישכון „לחוף ימים — לחוף אֲנִי־ת“ (בראשית מ"ט, י"ג). והמלך הראשון אשר הקים דבר הברכה הזאת היה שלמה, אשר עשה אני בעציוֹן־גִּבֹר על שפת ים סוף, וגם יהושפט עשה אֲנִי־תִרְשִׁישׁ ללכת אופירה, וגם אחזיהו בן אחאב מלך ישראל רצה שאנשיו ילכו באֲנִי־ת יחד עם אנשי יהודה, והרבה שנים היה חוף הים בדרום — חוף אילת בימ־סוף — משמש סלע מחלוקת בין יהודה ואדום, אולם ישוב יהודי באילת היה קיים עוד מאות שנה גם אחרי חורבן בית שני.

היהודים חתרו מימים קדומים גם לעיר־חוף בימ־התיכון, ובמשך דורות היתה נטושה מלחמה על יפו — נמלה של ירושלים עוד בימי שלמה; דרך נמל זה הובאו עצי־הלבנון גם לבנין בית־המקדש הראשון וגם לבנין בית־המקדש השני. יונתן החשמונאי כבש את יפו שהיתה נתונה אז בידי היוונים; שמעון אחיו הציב בה חיל־מצב יהודי, ויפו היתה לעיר־הנמל ומרכז התחבורה והמסחר הימי של מלכות החשמונאים; כן כתבו יורדי־הים היהודיים ביפו אחד מפרקי הגבורה הנהדרים ביותר במלחמת היהודים והרומאים. ההיסטוריון היהודי יוסף בן מתתיהו (פלביוס) לא חיבב ביותר את הלוחמים היהודיים וקרא ללוחמיהם ביפו בשם פיראטים, אולם עצמתה הימית של אנגליה (וכן של עמים אחרים) הוקמה על־ידי „פיראטים“. „שודדי־הים“ היהודיים ביפו, אשר לדברי יוסף בן מתתיהו היו מלסטמים את סוריה, פיניקיה ומצרים ומטילים אימה על כל עובדי־הים בסביבותיהם — לחמו בגבורה נואשת נגד הלגיונות של אספסיאנוס ובחרו למות בידי עצמם מאשר לנפול בידי הרומאים, וים יפו האדים מדם יהודי.

היבשה בלבד של המולדת לא תספיק לנו, וגם לא נכה שרשים ביבשה בלי הים. דרוש לנו מקום בשביל הרבה יהודים, ולא נוכל לוותר אף על חלק אחד של ארץ־ישראל — הים הוא החלק הפנוי והגדול ביותר של מולדתנו. כבר אחד מחכמינו הקדמוניים אמר: „כל מה שלמערב ארץ־ישראל עד האוקינוס הגדול — הרי זה ארץ־ישראל“. וערכו של הים כפול, כי הוטל עלינו גם להכין כאן מקום בשביל כל אדם מישראל, וגם להבריא כאן את העם היהודי בגוף וברוח. שני דברים אלה לא יתכנו בלי עבודת־האדמה, גם לא בלי עבודת־הים. בשנים תקום פה המהפכה היהודית: בכפר עברי ובים עברי. בשניהם מפכים מקורות חיים ועוז ועצמה. בשניהם ישגב האדם — כי בשניהם יקום שלטון האדם בטבע.

כדור הארץ רובו ים, ארצנו — רובה ים. חוף הארץ אינו גבול — אלא גשר למרחבי ימים במערב ובדרום.

במרחבים אלה ימצא אדם מישראל את יעודו הגדול: לרדות באיתני-הטבע. בצלחו במים אדירים המשתרעים לאין-גבול ימינה ושמאלה, מפנים ואחור, יתקל פנים אל פנים עם הכוחות האיתנים של הדר הטבע וגאונו, זעמו וזעפו, יכלתו ועצמתו, מסתוריו ורזיו, משבריו ותהומותיו, וירגיש כאילו אפסותו וחדלונו מול מרחבים סוערים אדירים אלה בלי קץ ובלי תכלית — אפסותו של יציר קטן זה הניתן להיבלע ולהיטרף על-ידי כל גל סוער לבלי דעת כי בא אל קרבו. אולם דוקא פה — נוכח מרחבים גועשים ועמוקים אלה — יכיר האדם את כל מלוא כוחו ויכלתו, את כשרונו הרב לכבוש מסילות בלב ים ולפלס נתיב בטוח במים אדירים ככל אשר תאוו רוח אנוש העשויה לבלי-חת.

ונוכל לים גם אנו היהודים, כאשר יכולנו לאדמה. בני-ערים הקימו את כפרי העברים בארצם, ובני יבשה יקימו את משק-הים העברי.

דוד בן-גוריון

מדינת ישראל חיל הים

בוה הננו מאשרים שהאניה

בת פון הנה אניה מזוינת של חיל הים של מדינת
ישראל ומוסמכת לנקוט בכל האמצעים הדרושים לשם הגות
הספינות והמים של המדינה ולנקוט בכל הצעדים להגות
הנתינים. האניות הסחורות. המים הטריטוריאליים ועמם המדינה.

דוד בן גוריון

על החתום

ראש הממשלה ושר ההגנה

גרשון זק

ראש שירותי חיל הים

על החתום

21.5.1948

י. תאריך

הקומנדו הימי הישראלי

בפעולתו הראשונה

„קפוץ“ לאט המסמם וכשלושים איש ירדו המימה מבלי להשמיע כל אוושה שהיא. החוף היה תלול והעפלנו עליו בזחילה. 100 מטר מהחוף נראה הכפר. „תפוס עמדות“ באה הפקודה.

הבחורים עשו זאת בדממה כשנעלי הקרפ שלהם משמיעות לעתים קול חרי-קה יבשה. נותרו עוד שמונה דקות לשעת האפס. מרחוק נשמעה יללת תן.

„אש!“

החלה סימפונית בלהות. מהספינה נש-או זיקי אור ורעמי ה„דודים“ הדהדו ל-מרחוק. התותח פצה גם הוא ברינה וחפה על הכיתה שהתקדמה משמאל. הערבים השיבו אש חזקה והכבידו על ההתקדמות. המ.מ. נע בראש ולפתע נתקלה רגלו באבן ומעד. הסטן נתקע בארץ ופלט יריה. ה„חברה“ זחלו אליו נדהמים אך הוא דמם. היד לפתה את הקת בחזקה ובעינים עמד הדם. הפעם יקחו נקם.

כיתה מספר שתיים פרצה לכפר ועשן החל מתמר מתוכו. קול היריות הלך ושכך, וכעבור שעה נדם לחלוטין. השעה היתה חמש לפנות בוקר והכפר היה בדינו.

פעולת הקומנדו הימית העברית הרא-שונה — הצליחה.

קרב השחר ופאתי מזרח החלו מחר וירים.

הבחורים פסעו דוממים בכיוון לים כשהם נושאים שלוש גוויות. הצעד היה אחיד והמבט הנוקשה אמר כי הם לא גמרו עדיין, הם רק התחילו.

ירון

הליל היה אפל ורוח קלילה נשבה. המחלקה צעדה לעבר המעגן תוך שתיקה גמורה. הגענו למקום ונכנסנו לסירות. המשימה היתה ברורה לכל פרטיה ולא היה מקום לשאלות. סירת המפרש הת-נודדה קלות ולידה האפילה הספינה כ.

„הרם מערך“ — נשמעה הפקודה, ול-אחר מספר דקות הפליגה ספינת המפרש לדרכה שהיא מלווה ע"כ.

הבחורים זמזמו חרישית ולפתו בחזקה את נשקם. רוח צפונית החלה נושבת והאיטה את מהירות סירת המפרשים. הר-מפקד סקר את החוף במשקפת, עיין במפה ולבסוף פסק כי זה המקום.

הבחורים לא זעו, דומה כאילו לא להם נוגע הדבר.

— „ר. ו-ב., שחו לפנינו בכוון לחוף וקבעו מקומות מעגן נוחים“, — פקד המ.מ.

הם הניחו את הסטנים ליד הדפנות וקפצו בבגדיהם המימה.

„חכו“ — קרא — „קחו עמכם את ה-מקלע“...

המקלע הורד אליהם והם החלו שוחים חרישית. הרוח הצפונית גברה והספינה החלה מתקרבת לחוף. הבחורים העיפו מבט בכלים וחייכו למראה ה„כבדים“ שהותקנו לצדי הספינה ומתפקידם היה לחפות על ההתקפה.

עברה מחצית השעה והשחינים עדיין לא שבו, הכל עמדו דרוכים. לפתע נראו מרחוק שני ראשים ונצוץ גדלך וכבה חליפות. הכל כשורה. הספינה קרבה לחוף כשסירת המפרש מאחריה.

מסכת ה-13

סביבו. ראינוהו כשהוא מעלה עשן וצולל במרחקי האופק, מוכה ועלוב.

כאילו לא אירע כלום...

משהונס האויב משמי הנמל, מתכנסים שוב הבחורים הנפללים קבוצות קבוצות כאילו לא אירע ולא כלום. אחד הקלעים נטפל אל חברו הצעיר ממנו שעומד צמוד לרובהו, והוא מנסה לשכנעו ש־ כדורי רובהו הם שפגעו במטוס והניסוהו. מסתבר, כי המלח לא התאפק בשעת מעשה ופלט מרובהו יריות מספר כתר־ ספת עלובה לסימפוניה האדירה שרעמה מלועיהם של כלי המשחית האחרים. המלח הצעיר עומד ספק כנכלם ספק כמהורהר: צ'יזבאט — או לא צ'יזבאט? והנהו חובק את רובהו ביתר גאוה.

ההגיגה מתחילה

סיפון האניה נקי ומצוחצח. השמש שולחת את קרניה האחרונות בשקיעתה הקוסמת. אחד מקציני האניה משמיע נאום פתיחה הקצר ביותר מאלה ששמע־ תי מעודי — תענוג לנפש. כך דיבר רק איש צבא שמוחו בקדקדו. האמנים „קולעים אל לב המטרה" — והבחורים „מתפוצצים" מצחוק. וכך יאה להם, לימאינו האמיצים והיקרים.

בינתיים מצטרפים אל הקהל גם בחור־ רים מאנית הצי האחרת, שבאו אף הם להשתתף בחינגא. מפעם לפעם פולחים את האויר צופרי האניות העוגנות בנמל, והקונפונסיה („נודניק" בעברית) מבדח אותם בהערות קולעות. הבחורים נהנים.

הכיבוד — „כיד המלך". הריקודים נמשכים עד חצות הליל לצלילי האוקר־ דיון ולאור הצי־הסהר. בשעה 10 צרחו שוב צופרי האזעקה. אבל ההילולא הופ־ רעה לדקות מספר בלבד. כדאי היה. ו—להתראות, בחורים!

א. אורן

יהיה בכך מן ההפרזה לדבר על מסורת כלשהי בצי ישראל הצעיר מכל ציי התבל.

ואף על פי כן, הפך הדבר והיה למסור־ רת מאז יסוד פלוגות הים של הפלמ"ח ושל צי המעפילים ב־13 ביולי 1945. ואם הימאים שלנו נוהגים להתבדר במק־ צת בכל יום ה־13 לחודש — הרי על אחת כמה וכמה היתה רוחם טובה עלי־ הם במלאות שלוש שנים ליסוד הצי הימי שלנו שהוכרז כיומא דגנוסיא ונחוג על סיפונה של אחת מאניות הצי שעגנה בנמל חיפה.

בערוב אותו היום נקלעתי לתוך האניה בצוותא עם קבוצת אמנים, שהוזמנו לשעשע את בחורי הצי שלנו ביום חגם ואתם האקורדיוניסטית רות וכחצי־התרסר־בחורות ח", שבאו על מנת לבר־ לות את הערב על סיפון האניה. כבר בהתקרב סירתנו אל האניה נתקבלנו בניפנוף ידים ובשמחה גלויה על ידי המלחים והקצינים, שזופי השמש והרוח, שהצטופפו ליד מעקה־הסיפון.

אווירון האויב הונם

בעלותנו על אנית הצי חלפו רק כעש־ רים דקות לאחר הפצצת מטוסי האויב שקדמה לבואנו. ובעוד אנו קולטים פרי־ טים על ההפצצה ועל פצצה שהוטלה הימה — שוב הושמעה צפירת האזעקה הנוקבת, ועל תורן הנמל הונף הדגל האדום. בלי אומר ובלי דברים, בקור רוח ובזרירות, עמדו מיד, וכרהף עין, איש־איש על משמרתו, וכלי־המשחית של האניה החלו פולטים כדורי אבדון למטרה המתנועעת והמטרטרת מעל לראשינו המפולדים בקובעי פלדה. אש קלעינו האמיצים זנבה במטוס האויב, ומבלי להטיל את מטען פצצותיו נחלק הלה בקושי מתוך טבעת האש שנהדקה

שחיית-התגוננות

קצרת-זמן. (ראה ציור א"ב).
 נזהגים להתגונן בפני התקפת אוירוני
 האויב גם ע"י השטת הסירה בכיוון נצב
 לקו טיסתו של האוירון.
 הראי משמש מכשיר איתות להפנות
 שימת-לבם של המצילים. (ראה ציור ג).
 כללי זהירות באניה.

על חיילי הים להתאמן למצוא חיש
 בחשכה את הדרך מתאיהם לספון ולכל
 המעברים שבאניה. כן עליהם לסדר לפני
 השינה, בקרבת משכבם, בשקית בלתי
 חדירה, את החפצים האלה: אוכל מרוכז,
 עזרה ראשונה, פנס איתות, משרוקית,
 אולר, מכשירי דיג וכיו"ב. מעשה זה
 הכרחי לו לחייל למען יוכל להצטייד
 בין רגע באניה המואפלה.

על הדלתות של התאים ושל מעברי
 האניות להיות פתוחות בלילות ויש
 להתקינן כך, שלא תנעלנה מאליהן עם
 כל טלטלת האניה.

חייל הנמצא בזמן הרעשת האניה על
 הספון ישתטח או ייחזו בדבר-מה יציב
 לבל "יועף" ולבל ייפגע.

אניה שנפגעה.

אניה שטורפדה, הופצצה או שנפגעה
 פגיעה אחרת אינה שוקעת, בדרך כלל,
 מיד, ויש עוד שהות בידי האלחוטאי
 לאלחט: ס.א.ס. אין איפוא להבהל
 ולחשוב, כי כבר הכל אבוד...

השחייה בדלק ובשמן.

בהפגע אניה מתפוצצים לעתים מיכלי
 הדלק והשמן, והם נשפכים על פני ה-
 ספון ועל פני המים. חומר הדלק והשמן
 הוא, בדרך כלל, כבד ואינו נדלק במה-
 רות. אך השחייה והחתירה בו קשות
 עד למאוד.

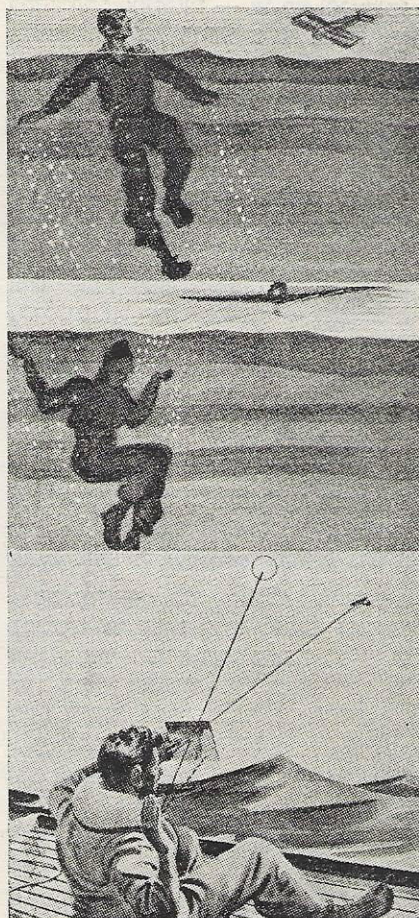
שטח התפשטותו של הדלק מסביב ל-
 אניה תלוי במהירות נסיעתה של האניה
 ובמצב הים והרוח. משמתקדמת האניה,
 זורם הדלק לירכתייה, משעוגנת האניה
 מוקפת היא ע"י הדלק ובידי הרוח לקרב
 או לפזר את הנזול על פני המים.

נוח יותר לעבור את השטח, המוצף
 דלק ושמן, בשחייה מתחת לפני המים.
 השוחה מתחת למים עולה אחר כך במער-
 מד, כשידי פשוטות לפניו, ומחפש
 נקודה בהירה שאין בה שכבה עבה של

שחייה צבאית טעונה הכנה יסודית,
 כי תפקיד השחייה לשמור על חיי הימאי
 בכל מצב שפעולות המלחמה כופות
 עליו. ידיעה יסודית בהתגוננות באניה
 ובצניחה ממנה חורצות את גורלו.

התגוננות מפני התקפת אוירוני האויב.

משמתקיף אוירון האויב במקלע את
 סירת ההצלה, חייבים כל יודעי שחייה
 לקפוץ המימה לפני התקרב האוירון
 ולצלול לעומק של 60 סנטימטר לפחות.
 אין כדורי המקלע מאוירון, המנמיך טוס,
 חודרים לעומק גדול מזה. ההתקפה
 תהיה קצרת-זמן בגלל מהירות האוירון,
 לכן תהיה גם צלילת ניצולי הסירה.

שמן, כדי שיוכל לעלות שם ולשאוף אוויר.

דרכי הצלה מושמן דולק.

יש לקפוץ מהאניה בלבוש הימאי בלי הגורת הצלה וכן יש לכסות בשעת הקפיצה את הפנים וביחוד את העינים. על הקופץ להתקדם מתחת לשמן הדור לק, בעומק של מטר וחצי לפחות, מתחת לפני המים. לאחר שחייה של שמונה מטר בערך יעלה הצולל, לצורך שאיפת אוויר לאט לאט, במעומד אל פני המים, עד שקצות אצבעותיו יגעו בפני המים. בתנועת מספרים יגיע את כפות ידיו לפנים ולאחור. ע"י תנועות אלו מכבה הוא את האש בשטח המספיק לו להורג צאת ראשו מן המים לשם נשימה.

קפיצה מן האניה.

הקפיצה דורשת אימון מיוחד. מי ש"אינו מאומן יפה עלול לאבד את שוויון משקלו, למתוח את שרירי הגב ולהפגע קשה. על הקופץ להתרחק ככל האפשר מהאניה כדי שלא להתקל בדפנותיה. השמירה על שווי המשקל בקפיצה חשור בה מאד, כי עליו לקפוץ ברגליו למים. יש לאמן את החייל בקפיצות בעינים קשורות, ולהרגילו לצניחות בחשכת הלילה.

כדי להשמר בפני פגיעה בגפיים, יש להצמיד את הידים לצדי הגוף ולסגור את הרגלים. סתימת האף ביד אחת — תריס הוא נגד חדירת המים לתוכו. לפני הקפיצה יש להסתכל תחלה למטה ואין לקפוץ בין הסירה והאניה, כי עלול אתה להילחץ ביניהן. הקופץ בוחר לו בנקודה הנוחה ביותר בשבילו. אין לקפוץ בקרבת בורג האניה ואף לא ליד

אמצעיותה, כן אסור לקפוץ אל צד האניה שנפגעה בטורפדו. יש לנצל את טלטלת האניה ולקפוץ בו ברגע שהיא נוטה קצת אל פני המים. אם המים רדודים, מוטב לקפוץ עליידי איסוף הבר"כים ונפילה על ה"ישבן" ("קפיצת פצצה").

בדרך כלל קופצים בכיוון הרוח. במקרה שבקרבת האניה צף דלק, שמן או

„מלחמת החשמונאים לחופש ועצמאות היתה גם מלחמה למוצא לים. כבר עם תחלת המרד היה קיים ישוב יהודי בערי החוף, מוקף משטמת התושבים היוניים הקדמונים, אדוני המקום. לשחרור האזחים הנרדפים האלה אצו החשמונאים. מעשה נבלה של תושבי יפו, אשר התנכלו בערמה לשכניהם היהודיים והטביעו בים, הבעירה את חמתו של יהודה המכבי. הוא מתפרץ לחוף יפו (165 לפני הספירה) ומצית את הנמל ואת אניות היונים. גם את נמל יבנה, אשר תושביה היהודיים נרדפו ע"י שכניהם, העלה יהודה המכבי באש. אחזי שמעון נלחם בעכו, אשר תושביה הציקו ליהודים שהתישבו בתוכם".

(היהודים והספנות : מ. גלברט)

שברים יקפוץ החייל נגד הרוח כדי שִׁי
יתחמק חיש מאזור הסכנה.
לפני הקפיצה מוטב להוריד את חגורת
ההצלה ולקשרה בחבל קצר לגוף או
להדקה בידיים אל הגוף, כדי להמנע
בזמן הקפיצה למים ממכה בסנטר.
לפני הקפיצה יש לנשום כמה נשימות
עמוקות.

את הקפיצה אפשר לנצל למלוי החול-
צה או המכנסים באויר, כדי להקל על
השחייה על פני המים. את המכנסים
הקשורים למטה והממולאים אויר אפשר
לנצל כמכשיר צידה ארעי (ראה ציור
בעמוד 8).

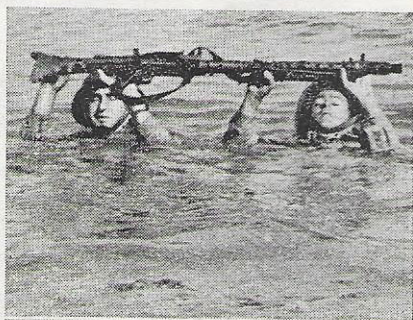
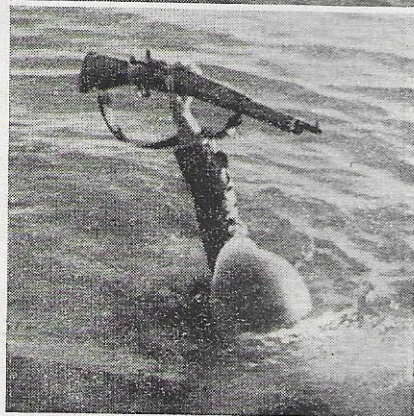
שחייה עם ציוד

בצאת הימאי לפעולה מיוחדת עליו
להצטייד בנשק ובציוד בלתי חדיר בפני
המים. במקרה שאין לו כאלה, עליו
להחזיק ביד אחת או מעל לראשו את
תחמושתו ואת רובהו, תוך כדי שחייה
צד או גב. בדרך שחייה זו אפשר להם,
לשני שחינים מאומנים לשאת מקלע,
כששניהם מחזיקים בידיהם הפנויות את
הכלי.

ברור, שכל זה אמור רק בפעולות
בלתי צפויות מראש. בפעולות נחיתה
וחבלה שתוכננו בעוד מועד, מועבר ה־
ציוד והנשק בתנאים נוחים יותר. אף-
על־פי שהרטבת התחמושת והבגדים
מפריעה לפעולה מידית ביבשה, אסור לו
לימאי לצלוח את המים בלי בגדיו ונע־
ליו, כי בלעדיהם לא תתכן פעולת קרב
מידית.

הדרך הרגילה להעברת נשק וציוד
במים, הן סירות גומי קטנות שאפשר
לנפחן בשעת הצורך. את הסירות מוש־
כים בחבל תוך כדי שחייה. את הציוד
אפשר להניח גם על רפסודה קטנה פרי־
מיטיבית עשויה משברי עץ הצפים על
פני הים.

תמונה א'. העברת רמון יד בים. חגור
רת ההצלה של הימאי מצוידת בצווארון
שתפקידו להחזיק את ראש החייל מעל פני
המים, ועי"כ הוא נצל מטביעה במקרה של
אבוד ההכרה. תמונה ב'. דרך העברת
רובה במים. תמונה ג'. העברת "שפאנר
דאוו" בידי שני חיילים. תמונה ד'.
הובלת "ברן".

ה ז מ י ר

בחזית אודיסה פעלה פלוגת חבלנים של מלחים. בלילות היו חודרים לעורף הרומנים, בוחלים על גחונם בין שדות מוקשים ובחצותם עד לחזה את מי הלימון הקרים ומפליגים בדוגית הרחק אל מאחורי קו החזית. הם סילקו שומרים רומנים בפגיון או בחנית, פוצצו בתים על המטות שבהם. לא פעם נמצאו תחת מטר פגזים של סוללותיהם גופם, ומגיהים את שגיאות האש. "שדים שחורים" נועזים, נמרצים. "הקומיסרים השחורים", היה שמם לזועה ולקללה בפי הרומנים.

ביניהם היה חשמלאי מספינה נושאת מוקשים, "פרונזה". בחור יפה תואר ובעל שפם חוצפני. בשל שפם זה ובשל אהבתו למכונסיריכבה נקרא בשם "הוסר". אבל מכונסי הרכיבה והחולצה הצבאית וכן המגפים היו דרושים והכרחיים בפעולות אלו. אין זה נוח ביותר לזחול בביצות במכונסי המלחים הרחבים ובמגפי הגומי. החבלנים החליפו אמנם את מדי הצי, אך על "נשמת הצי" שמרו מכל משמר.

ביום שרב אחד הלכו ששה חבלנים מביבני שבאודיסה. הם היו צמאים מאד. אך לא רק הם רצו לשתות. ליד הקיוסקים צבאו תורים ארוכים של המונים צמאים. המלחים, שאצה להם השעה, עברו, תוך אנחה, ליד שלושה קיוסקים ושתה לא שתו. אך הנה האירה להם ההצלחה פנים: לפתע פתאום נשמע בחלל זמזום מחריד של מוקש. היה זה בפרברי אודיסה, מקום שם נקלע לא פעם מוקש מהספינות הרומניות. התור ליד הקיוסקים נעלם חיש. האנשים נמלטו לחפש להם מחסה ומסתור בצל קירות האבן של הבתים.

אך המוקש לא התפוצץ. הוא זמזם את זמזומו ונעלם ללא כל עקבות. ליד הקיוסק הריק, שבעליו לא ברת, עמד ה"הוסר" שלנו ושתה לו בנחת גוזו ואף הזמין את שאר המלחים ללגום.

התברר, כי ה"הוסר" היה מחונן בכשרון חיקוי יוצא מן הכלל. משפתיו המלאות הורדיות היו מתמלטים קולות וצלילים שונים; קריאת תרגולות, נסירת משורים, שריקות פגזים, יללת מוקשים, סלסולי זמיר, נביחת כלב, שאון מטוס וכ"ו וכ"ו... משנודע כשרונו זה מיד נוצל לטובת הפעולות.

את ה"הוסר" מינו למאותת הכיתה. סדרו קוד סודי והביאוהו לאישור המפקד. קרקור התרגולות — פירושו שליד הבית השגיוח בשומר. געגוע הברז — שני שומרים; מקלען מוסוה בין השיחים — שירת קיכלי. מקום כינוס ליל, לאחר התקפה על הרומנים, אותת בזמירת זמיר, שהיה שר בין קני הסוף או בסירה. בלילות, משנחו החבלנים לאחר ליל פעולה קשה ומסוכן, ערך ה"הוסר" בבקתה קונצרט. הימאים שכבו אז על מצע חציר והוא, תוך הפשלת ראשו, היה שר שירים.

בבקתה האפלה, מקום שם נתן ריחו חציר טרי, היה שר בקול יפה וברור. שירתו הכנה הלבבית, הבהירה, שהיתה מלווה הדים עמומים בלתי-פוסקים של תותחים משלנו ומשל השונא וההתפוצצויות (הסימפוניה הרגילה של אודיסה הנצורה), היתה ספוגה צלילי געגועים וכיסופים לחיים שקטים ושלווים, לחיים של שלום, לחיי אור בהיר ברחובות החשוכים ובבתים, לבגדים יפים ונקיים וידים נקיות. השירה היתה רוויה ערגה וכמיהה לחיים שקטים שאבדו, לחמימות ביתית. הימאים

הקשיבו בדומיה לשירתו, ומשגוע הצליל האחרון, צליל המעבר לדממה חרישית, הדהד בחלל הבקתה קולו של מפקד הכיתה, הענק־הגברתו, קול הדומה לקול שמשמיעה ארובת ענק של ספינה...

— הבה עוד... הנך שר יפה.

והמלחים שהתפרקדו על החציר הריחני הרהרו במלחמה, בגורלם, בנצחון ובחיים היפים שעוד יתרחשו — אין כל ספק שיתרחשו! — ושיהיו מלווים שירה חרישית כזאת, ספוגת געגועים וכיסופים כאלה, והתותחים שמעבר לקירות מטאטאים ומשמידים את אלה שהתפרצו לחיינו השקטים והשלווים.

בפעולה הבאה נשאר ה"הוסר" בסירת חבוי בין הסוף, כדי לשמור על אמצעי תחבורה יחידי זה, שיאפשר לחבלנים לשוב לבסיסם, וכתמיד היה תפקידו "מאותת הכיתה". בלילה "דפקו" החבלנים יפה יפה את הרומנים. הם סילקו שני מקלעים, פוצצו בית המטה ובשש בבקר חזרו לסירה. בגנבה התקרבו לסוף. אחד מם שנפצע בכדור בירך, נישא בידי חבריו, ושנים אחרים נעדרו. בסוף שכבו כולם לנוח מעט וציפו ללילה שיבוא, כדי להאזין לקולו של ה"הוסר" ולדעת את מקום הסירה.

משהגיע הלילה נשמעה שירת "הזמיר". הוא צפצף וסלסל. אך סלסוליו הפעם לא היו כתיקונם. השירה היתה מרוסקת. לעתים דמם קולו, אחר כך שוב התחדשה השירה. אך היתה רוויה געגועים כאלה וחרדה כזאת עד שהימאים השאירו את חברם הפצוע בידי משמר משלהם ומהרו בעקבות קול הזמיר.

ה"הוסר" שכב בסירה. בחושך לא נראו פניו אך חזהו היה שטוף דם דביק. התת־מקלע התגולל על קרקעית הסירה וכל מחסני הכדורים היו ריקים. לבסוף נתקלו הימאים בגופות רומנים. נראה כי הרומנים השגיתו בסירה ופרץ כאן קרב בין כוחות בלתי־שווים.

ה"הוסר" לא הכיר את קולות חבריו הימאים, הוא שכב פרקדן וחירחר קשות. אחר כך אסף כוח ושריקה חדה התמלטה מבין שפתיו הקופאות. הוא לא ראה ולא הכיר, כי אלה, שלהם הוא מאותת, כבר חזרו לסירה. הוא הוסיף לשרוק. הוא המשיך גם אז כאשר כולם התישבו כבר בסירה והורידו לאיטם את המשוטים המימה והפליגו בים הרוגע והקודר.

והזמיר — צפור השיחים והעצים — שר וסלסל מעל פני הים. בסירה שררה דממה, ורק לעתים התפרצה אנחה כבדה ורועשת מלבו של המפקד הענק ששכב ליד ה"הוסר".

ה"הוסר" הוסיף לשרוק תוך כדי גסיסה, כשהוא נושם בכבדות. הוא המשיך לשרוק, השמים הפרושים על פני הים כבר התארגמו ופציחות הזמיר הפכו למנגינה.

סעוזה ומרוסקת, כגופו של ה"הוסר" התלבטה המנגינה על הים המואר והמלחים האזינו לה, כשהם חותרים חיש ובמרץ.

מרוסית: ג. א.

הצי המצרי

בראשית 1948 מנה צי מצרים את ה"יאכטות המלכותיות" "מחרוסה" (ימית) ו"קסדחיר" (לנהר נילוס), ספינת ה"משמרות" "אל-אמיר פארוק", ספינת חקר-הדיג "מבהיס", 2 ספינות-סוחר ל"הובלה" "אמירה פאוזיה" (זו ניסתה ל"התקרב לתל-אביב ביום 4.6.48), ו"סר לוס", 4 סירות-מנוע חופיות, 2 סירות להצלת טייסים בים, ומספר רב של סירות נמלים-נוהר.

הגל התשיעי

יש לא רק הסימפוזיה התשיעית, כי אם גם הגל התשיעי. מי שהתבונן

בגלי הים ראה ודאי כי הגלים מופיעים קבוצות קבוצות. אמנם, לעתים הופך כל הים כמעט לגל אחד או שהגלים באים בעירובייה, אך לרוב הם מופיעים קבוצות קבוצות.

כמה גלים יש בכל קבוצה?

הדעות מחולקות בזה, ידועה המימרא "הגל התשיעי" — פירוש הדבר, הגל החזק, הסוער והגדול ביותר. משערים שה"קבוצות" הן בערך בנות 9—10 גלים והחזק ביותר הוא הגל התשיעי. הדייגים הגרמניים אומרים שאצלם מופיעות קבוצות בנות שלושה גלים והם קוראים לקבוצות הללו "האם ושתי בנו"

"אִיסָה-בִּסִּיסָה"

היתה מופנית לי, לחברי ולבחור תל-אביבי אחד שעלה בחיפה על האניה. חברי, בלי שהסמיק מהשקר, ענה, כי כבר עבר פה, בקו המשוה, כמה פעמים. ורק שנינו, אני והתל-אביבי, שהודינו על האמת, נפלנו בפח. — ובכן, דעו לכם — אמרו לנו המלחים הנורבגיים — שכל אדם העובר פה בפעם הראשונה לחייו, עושים לו, לפי מנהג הימאים, "איסה-בסיסה", ופירושו של דבר טבילת מים יפה, ומעשי קונדס אחרים. המלחים סיפרו, במשך ההפלגה, זכרונות שונים על קו המשוה, וביחוד על אניות נוסעים, דברים שלא יאמנו כי יסופרו. אך לאחר שראיתי כיצד סדרו את הבחור התל-אביבי, מאמין אני ומאמין... למולי הצ'לחתי להתחמק בעוד מועד מידיהם, אם כי חפשוני חפש מחופש.

רק בכוחו של אמן כשלוש עליכם היה לתאר מעשה דומה לכך, "מעשה בגולנים". ומעשה שהיה, בקו המשוה, כך היה: המלחים הומינו את הבחור התל-אביבי להאזין לחדשות הרדיו — חדשות מלחמה טובות —

הפלגנו אל האוקינוס ההודי בשעה טובה, בשעה שהחל לסעור ולגעוש. אך דבר זה הוסיף דוקא נופך לנסיעה וביחוד לי שהייתי אז עדיין טירון בים. אמנם, בשל הסערה וההתגעשות היתה לי הרגשה כבדה ומעיקה, כלומר קצת הקאה... אבל התגברתי על "מחלת הים" ויצאתי בשלום. לאחר חילוף עצמות, עמדת יחד עם כל ה"חבראי" וצחקתי למשבתו של הטבח או עוזרו, העובר על הגשר עם סל ביצים, ולמזלו הרע מתרומם אז גל עצום בגובה של 10 מטרים ומציפו ועושה ממנו ומהביצים, "חביתה אחת"... הצחוק פרץ אז מפי כל, כפרץ מים זידונים. כל זה סיפרתי דרך אגב. ברצוני לספר לכם על קו המשוה, כלומר כיצד עוברים אותו בפעם הראשונה ומה שכרך אז...

עוד מתחילת ההפלגה, מעבדן, הכינו אותנו לקראת המקום — קו המשוה. המלחים הנורבגיים סיפרו לנו על מקום רומנטי, מקום שבו הים מסומן בפס ארוך ורחב שצבעי הקשת לו, ואף שאלונו אם אנו חוצים בפעם הראשונה את קו המשוה. השאלה

מטבע מימי הורדוס ארכיליאוס
אנית-משא

תיה", הגל האמצעי הוא הגדול ביותר
והם קוראים לו "האם".

מה גדלם של הגלים?

לפי החקירות המדעיות הרי גובה הגל
שבאוקינוס האטלנטי הוא לכל היותר
בן 40 רגל וכאשר שני גלים נפגשים
ומחזיקים יחד הרי מתהווה הר שגובהו
60 רגל.

לפעמים, במקרים יוצאים מן הכלל,
יכול להתהוות גל בן 80—90 רגל.

לדעת המלומדים ארכו של הגל ה-
גדול ביותר הוא קרוב ל-10 קי-
לומטרים.

אין בכוח עטי לתאר לכם את המחזה הזה.
משחש המסכן בטבילה התעורר מיד בזעקה,
כי חשב שאולי טורפדה האניה. מתוך בעותי
השינה זעק: "אמא, אבא, הצילו!" צעקותיו
המחרירות הללו השמיע בשעה שהמנוף הע-
להו כבר מן המים חזרה לסיפון. הוא לא
ידע ולא הרגיש בנעשה בו. משהועלה לאניה
הושכב מיד במטתו. כל המעשה היה בעיניו
כחלום זעוה. ומיד הרדימוהו שוב...

אך עיקר המעשה היה למחרת בבוקר.
משהקיץ משנתו לא השגיח בזקנו, כי הלך
ישר לעבודתו. ואנו כולנו התפקענו מצחוק.
ממש היסטריה של צחוק תקפה אותנו משי-
הסתכלנו בפניו. לבסוף הביאו לו ראי והוא
נדהם למראה זקנו, זקן תלתלים גדול שצמח
לו בן לילה. אך לאחר כך, משסופר לו המע-
שה, נרגע ואמר כי בלאו הכי חשב לגלח את
שער ראשו לכשיבוא לדברך. בינתיים היה
כל אחד ואחד מהצוות ניגש אליו ומלטף
את קרחתו המבריקה...

ובמשך כל נסיעתנו היה הנושא היחידי —
"קו המשוה"...

ש. ימאי

ולכבוד המאורע פתחו בקבוק יין ולגמו.
חמישה היה מספרם ליד הרדיו. הבחור ה-
תל-אביבי היה "מפסוט", כי זה מזמן שלא
בא אל פיו "מן האדום האדום הזה"... ולאחר
השתיה כדת שרו בחברותה שירה עליזה,
ותוך כדי כך נדרם הבחור התל-אביבי שנת
ישרים.

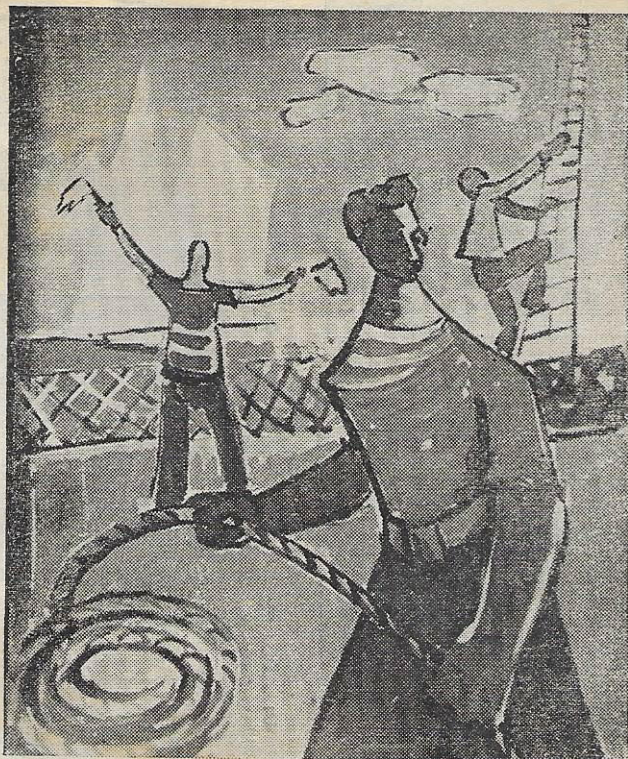
בינתיים לא טמנה "החבריא" שעל הסיפון
את ידיהם בצלחת. הם הכינו רשת חבלים
הגונה וגם מנוף — בעזרת 4 מוטות וחבלים.
כל אלה היו מיועדים לבחורנו התל-אביבי
שישן שנת מרמוטה, כי לתוך היין מזגו לו
סם שינה חריף. וזה אשר עשו לו:
הביאו תער גלבים וגלחו יפה יפה את
שער ראשו הארוך ואחר כך הדביקו לו,
בשערות הללו, זקן אשורי יפה — שחרחר
ומתולתל קמעא. היה זה זקן "מרהיב עין",
משהו המעורר גלים רועמים של צחוק בלי
הפוגה...

אך אין זה עדיין הכל.

לאחר שגלחו את מחלפות ראשו, קשרו
את ידיו ואת רגליו בעבותות והעלוהו לסי-
פון, הניחוהו ברשת, ובמנוף שהתקינו הש-
ליכוהו הישר לאוקינוס — לטבילה במים.

הציירים:

אריאלי, גלבע, ינקו,
נבון, נתנון, סט-
מצקי וקסטל אינם
חוסכים כשרון ועמל-
כדי להפיג את הר-
ערום והשממון מחד-
רי התרבות בבסי-
סים ובאניות והופר-
כים אותם לפנות
יפות ונעימות.

בתמונה: יצירתו של
אריאלי במעודונו
בתל-אביב.

בדיחות מקצוע הוא מקצוע

— מהר... כאן טובע בן אדם...
העתונאי-הצלם: חבל! אין לי יותר פיל-
מים במצלמה שלי!

— **אין זה מפריע לו...**
— הגברת אינה יכולה לקבל את פניך,
היא באמבטיה.

— זה אינו מפריע לי. אני יודע לשחות.

בחינות...

האדמירל מחייך בחיבה לקצין צעיר העומד
במבחן:

— בבקשה מי הם שלושת גדולי האדמי-
רלים הבריטיים?

— דרייק, נלסון... ותסלה לי, אדוני ה-
אדמירל, שכחתי את שמך...

בשולי החברת: התמונה בשער:
חיל הים באמוניו. הצלומים: טריסט. השר-
טוטים: ד. גלבע. דפוס „ספר“, תל-אביב.

חירה תחרות סירות

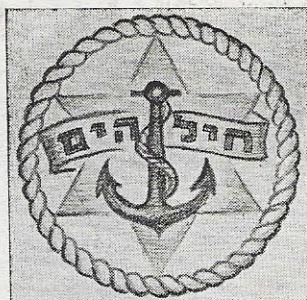
2 סירות-מנוע השתתפו בתחרות: מי תמהר
לעבור את המרחק 24 קילומטר הלך ושוב?
הסירה הראשונה עברה את כל הדרך
במהירות קבועה של 20 קילומטר לשעה,
הסירה השנייה הגיעה לשם במהירות של
24 קילומטר לשעה, אולם בדרך חזרה נאלצה
להפליג במהירות של 16 קילומטר לשעה.
לכאורה היו שתי הסירות צריכות להגיע
למטרה באותו הזמן בדיוק: אשר הרויחה
הסירה השנייה במהירות. לעומת הסירה ה-
ראשונה בדרך לשם — הפסידה בדרך חזרה
הראשונה! — נמצא, כי הממוצע שווה לזה
של הסירה הראשונה אולם למעשה הגיעה
הסירה למטרה לפני השנייה. היא הקדימה
אותה בשש דקות.

מהי סיבת הדבר?

אנו מפרסמים כאן הצעות
אחדות לסמל של חיל ה-
ים, שהגישו לנו ציירים
שונים.

4

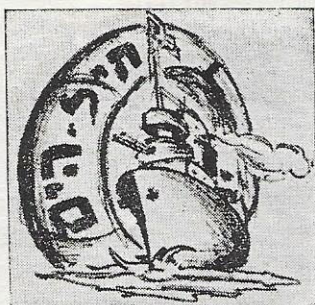
1

5

2

6

3

7